

Сътрудничество за къси вериги на доставки и местни пазари – проект на интервенция от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г.

В условията на членство в ЕС, в процеса на програмиране на мерките и дейностите за развитие на селските райони за периода 2014-2020г. става ясно, че се откриват нови възможности за развитие на един нов подход за България на предлагане на собствена продукция от земеделските производители, като по този начин се създава един нов стопански механизъм, който е добре познат на повечето от държавите-членки на ЕС. Този нов подход на практика функционира в икономическия оборот посредством така наречените „къси вериги на доставка на храни“, които Програмата за развитие на селските райони 2014-2020г. За почвна да предоставя възможност за създаване на къси вериги за доставка на храни, като помощта се предоставя по Приоритет 3: Насърчаване организацията на хранителната верига и управление на риска в земеделието.

Проектът на новия Регламент за развитие на селските райони, с разпоредбата на в чл. 36, създава възможност за програмиране на мерки или пакет от дейности за насърчаване и сътрудничество на къси вериги на доставки и местни пазари, като се предвижда увеличение на финансовата помощ за проекти, които целят реализиране на механизма на къси доставки на храни.

Късата верига на доставки, както е законово дефинирана в Рег. 1305/13, е в състояние да постигне целите на „устойчиво земеделие“ чрез намаляване на транспортните разходи и съответно на емисиите на CO₂. Освен това насърчава биоразнообразието и прилага околградско земеделие. Интересът към късата хранителна верига нараства в ЕС и в националното законодателство, предвид ролята му за постигане на екологични цели. Този подход има сериозен ефект върху претълкуването на принципите за представяне на пазара, като се има предвид ролята на държавите-членки при определянето на по-гъвкави правила, приложими към местните пазари, както и при тълкуването на принципа за свободно движение на стоки в рамките на местните пазари.

Координираните вериги за доставки бързо набират значение на световните пазари на храни. Те са търговски инструменти за конкурентни стратегии, гарантиращи качество,

безопасност на храните и по-добра логистика. Те обслужват пазари от висок клас, особено в индустриалните страни, но все повече и в развиващите се страни в градските райони с относително високи доходи. Въпреки това делът на производството в развиващите се страни, предлагано на пазара чрез координирани вериги за доставки, все още е малък. Съществува широко разпространен страх, че дребните фермери ще бъдат изключени от координираните вериги за доставки. Емпиричните доказателства са смесени; има изобилие от примери за успешно включване, както и за болезнено изключване. В някои случаи икономите от мащаба са такива, че само големи предприятия могат да се конкурират успешно на световните пазари. Но, в много други случаи няма равни условия. Анализът на факторите, които допринасят за включване и изключване, показва, че има пазарни неуспехи и неуспехи на политиката, които допринасят за относително слаба конкурентоспособност на дребните земеделски производители. Следователно обществената намеса може да бъде оправдана.

Късите вериги (SFSCs) могат да представляват традиционни и/или алтернативни начини за производство, разпространение, търговия на дребно на хранителни и други земеделски продукти. Те са обект на интерес най-вече за малките стопанства и семейните ферми, заинтересованите потребители, местни общности и организации на гражданското общество. Късите вериги на доставка на храни съществуват като пазарен механизъм навсякъде по света в най-различни форми, както с цел генериране на печалба, така и с чисто идеална цел. Механизмът във функционално отношение обхваща съвместни усилия на обикновени организации на производители и потребители и усилия от страна на правителствата на съответните държави.

Характерно за късите вериги на доставка на храни, видно и от самото наименование, предполага възможността производителите и потребителите да представят и споделят продукти или информацията относно продуктите директно. Целта е броя на посредниците да е сведен до минимум или в най-добрия случай до нула. Обмена на информацията включва детайли относно вида на продуктите, методите и технологиите на отглеждането и опаковането им и не на последно място идентичността и етичните ценности както на производителите, така и на потребителите. Също така, този тип доставки на храни следва да бъдат анализирани от гледна точка на разстоянието, което даден продукт изминава, за да достигне до потребителя. Вариантите за реализация на последното са многобройни и зависят както от политиката на конкретния регион, така и от очакванията на купувачите и от наложените местни традиции и навици (организиран пазар на производители, кооперативи на потребители, директни продажби във фермите, директни продажби по интернет). Късите вериги на доставка на храни са сигурен двигател за промяна на предлагането на продукти от малките стопанства и метод за повишаване на устойчивостта, доверието и развитието на производителите в светлината на политиката за развитие на селските райони.

Веригите на доставка на хранителни продукти са изследвани многократно в европейски мащаб в рамките на различни програми (IMPACT, SUPPLIERS, FAAN), като целта е да бъде определен основния механизъм, по който на практика се задоволяват нуждите на пазара. Теоретично, късите вериги на доставка биха могли най-общо да бъдат разделени на два вида – „локални системи за доставка“ и „къси вериги за снабдяване“. При първите от значение се явява факторът „отдалеченост“, като неформално е прието, че ареалът, в които местните производители трябва да предлагат продукцията си, е между 20 км и 100 км. При вторите критерият е броя на посредниците между фермера и крайния потребител. В крайна сметка, по предложение до Европейската комисия на Френското правителство, където механизмите на късите вериги са развити на доста високо ниво, би могла да бъде дадена една сравнително точна практическа дефиниция, а именно:

„Късите вериги за доставка на храни са тези, при които продуктът е проследим до производителя и до фермата, където е произведен. Броят на посредниците между производителя и крайния потребител трябва да бъде сведен до минимум или в най-добрия случай до нула.“

Практиката в различните държави показва, че вариантите за осъществяване на къси вериги на доставка варират значително, като са възможни различни хипотези, в зависимост от практиката и навиците на населението в даден ареал или от различни фактори, които оказват влияние върху подхода за предлагане на продукти. В официален доклад на Европейската комисия относно късите вериги на доставка е отбелязано, че статистически са регистрирани 84 вида къси вериги, като след анализ на приликите между тях, все пак биха могли да се очертаят основните елементи на всички. Възможните начини за предлагане на продукти са следните:

- Създаване на дълготрайно партньорство между определен брой производители и конкретни потребители, които от своя страна биха могли да бъдат обединени/сдружени или не, но за всички потребители целта е да консумират точно определен продукт, поради начина и местоположението на тяхното отглеждане, конкретните качества и характеристики;
- Създаване на традиции и навици за пряко достигане до фермата, от където купувачите директно избират продукцията. Тук е включен и случаят, при който производителят използва магазин, щанд или друго място във фермата, където изнася за продан продукцията си. Обикновено всеки производител или сдружение на производителите от дадено населено място изработва свое лого или отличителен знак за продуктите си (въвеждане на задължително етиктиране на продуктите);
- Организиране на пазари/базари, стационарни локални магазини, традиционни фестивали на местната продукция;

- Директна продажба на потребители, чрез предоставяне на продукцията на местни училища, административни центрове болници и други по-големи административни центрове.

Въздействие на късите вериги на доставка на храни

Създаването на възможност за реализиране на къси вериги на доставка на храни, както и внедряването им в житейския оборот, неизменно влекат след себе си трайни въздействия в социален аспект. Затвърждава се връзката между производителите и купувачите, като по този начин се създават трайни взаимоотношения, които от своя страна спомагат още повече за популяризирането на късите вериги и доверието към този начин на пласиране на собствена продукция; трайно се променя хранителната култура на населението, чрез системно закупуване и използване на висококачествена храна, произведена от местни производители; цялостното подобряване на качеството на живот в селските райони.

На общоевропейско ниво констатациите на Комисията бележат наличие на взаимовръзка между късите вериги на доставка и селския туризъм. Също така сериозно намаляват разходите на производителите за транспорт и съхранение на произведената продукция, поради наличие на бърз, лесен и ефективен пазар на местно ниво. Забелязват се комбинации от къси и дълги вериги на доставка, за да бъде елиминиран риска от фалит на производителите. Не на последно място в доклада на ЕК се обръща внимание на факта, че директното предлагане на храни от производителя увеличава доверието на купувача, както и готовността му за заплати с до 20% по-висока цена за съответния продукт.

Разлика между предлагането на храни с местен произход и механизма на къси вериги за доставка на храни

Макар и на пръв поглед да звучат еднакво, двата начина за предлагане на храни от земеделски производители се различават съществено не само по начина, по който на практика функционират, а и по целите, които се постигат в крайна сметка.

Предлагането на храни с местен произход се прилага по отношение на продукти, които могат да бъдат открити на мястото, където са произведени (във фермата или в населеното място) и се отличават с характерно качество или свойства. Най-често се предлагат в непреработен или почти непреработен вид.

Предлагането на местни продукти дефинира локацията на производство и предлагане, без да държи сметка за посредниците по пътя до крайния купувач, за други качествени характеристики на продуктите или за икономическите ползи, както всъщност стои въпросът при предлагането на механизма на късите вериги за доставка на храни. Например един „местен“ продукт би могъл да бъде произведен на едно място, да бъде превозен до отдалечено място, където да се пакетира и етикира, след което отново да

бъде превозен до мястото, където е произведен и да бъде закупен от потребителя след неопределено дълъг период от време. За разлика от горното, механизмът на късите вериги на доставка на храни държи сметка за спецификите на конкретната ферма, където са произведени продуктите, както и за начина на отглеждане на последните, за пътя, който са изминали до купувача, за качествата и свежестта. При късите вериги от значение е подробната информация относно характеристиките на продукта, която е на разположение на крайния купувач.

Фактори, които определят търсенето на продукти чрез механизма на късите вериги

При закупуване на храни посредством механизма на късите вериги, потребителите се интересуват от някои основни характеристики на продукта и неговия произход, като основни са следните:

- Произхода на продукта и идентификация на стопанството и на земеделския производител (име, адрес и т.н.). Концепциите за производство на местността или региона, културната идентичност и наследство и т.н. (например: сирене от родопски овце);
- Характеристики за качество на храните: Хигиенни и санитарни гаранции; здравословен и безопасен състав, по отношение на съдържанието на съставките, по-малко добавки и консерванти; органолептични свойства (вкус, аромат и т.н.)
- Практики за управление (традиционни, агроекологични, планински и т.н.) и използване на суровини (обикновено по-ниско използване на хербициди и пестициди), свързани с по-устойчиви хранителни системи;
- Ценности и етика (биологично разнообразие, местни породи и растителни видове, без ГМО, сезонност, консервиране и др.);
- Управление на хранителната система (т.е. прозрачността, продоволствената независимост, справедливи цени и др.)

Статистиката показва, че колкото близка е връзката между производител и потребител, толкова по-справедливи са цените, като в същото време е повишена и добавената стойност на продуктите, поради пласирането им посредством минимални разходи. Горното води както до увеличаване професионалното самочувствие на земеделският стопанин, така и до трайна сигурност в потребителите относно качеството на продуктите, които употребяват.

В проекта на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г. е включена такава интервенция

Проектът на Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г. включва интервенцията: **Сътрудничество за къси вериги на доставки и местни пазари**, която ще подпомага усилията на земеделските производители за по-добро

обслужване на късите вериги на доставка. Какво точно се планира тя да включва можете да видите в проекта на тази интервенция.

Член 64, буква „ж“ – Сътрудничество

Фонд	ЕЗФРСР
Тип на интервенцията	Сътрудничество за къси вериги на доставки и местни пазари (Чл. 71, буква „д“)
Териториален обхват	Дейностите по проектите се осъществяват на територията на Република България
Свързани специфични цели и където е релевантно, секторни приоритети	Специфична цел № 3 „Подобряване на позицията на земеделските стопани във веригата на стойността“
Индикатори за резултат (най-малко един)	R.10 „Подобряване на организацията на веригата на доставки: дял на земеделските стопанства, участващи в подпомагани групи на производители, организации на производители, кооперативи и други форми на сътрудничество, местни пазари, къси вериги на доставки и схеми за качество“
Допустими бенефициенти	Обединения за къси вериги на доставки и обединения за местни пазари

1. Описание на дизайна на интервенцията;

Скъсяването на веригата на доставки на селскостопански продукти дава възможност от една страна да се гарантира качество на продуктите, и от друга – да се увеличи стойността за производителите. Популяризирането на късите вериги на доставки и местните пазари ще създаде добавена стойност на селскостопанските продукти, на местното развитие и местната идентичност.

В периода 2010 – 2017 г. се отчита незначителен относителен дял на фермите, регистрирани по Наредба № 26 от 2010 г. за директни доставки на малки количества суровини и храни от животински произход (производители в първичния сектор на млякото - 1,7 % от всички; произвеждащи яйца - 1% от стопанствата; месо и риба – под 1 % от производителите). Отчетено е слабо развитие на директните продажби на мляко чрез млекомати, както и слабо развитие на директните продажби от фермите в секторите „Мляко и млечни продукти“ и „Месо“.

Налага се потребността от облекчаване на изискванията, регламентиращи късите вериги на доставка, което е предпоставка за изсветляването им и свободното им функциониране. Необходимо е обвързване на подпомагането с резултати, като производство и реализирани обороти. Налага се преглед и контрол по отношение на стандартите за безопасност при продажбите от късите вериги, съобразени с възможностите на земеделските производители. Регулирането на директните продажби е необходимо за засилване на контрола върху хигиенните и екологични стандарти при продажбите на хранителни суровини и продукти.

Резултатите от анализа дават основание, участието на земеделските производители в създаването и разпределението на добавената стойност във веригите на доставка в секторите „Мляко и млечни продукти“, „Месо“, „Плодове и зеленчуци“ и „Биологично производство“ да бъде оценено като неравностойно и неустойчиво. Намалжава делът на първичното производство в добавената стойност на тези сектори.

Голяма част от земеделските производители са изключени и не са интегрирани във веригата на стойността. Особено остър е проблема за млечното животновъдство. Като се има предвид, че 49 % от суровото мляко остава за собствена консумация или се реализира чрез директни продажби и същевременно само 15 % от произведеното мляко е от регистрирани по Наредба № 26 от 2010 г. за директни доставки на малки количества суровини обекти, то става ясно, че около 30 % от произведеното мляко не се реализира на пазара. Достъпът до пазара става по-скъп и труден заради необходимостта от въвеждане на нови стандарти и изисквания.

Налага се потребността от осигуряване на възможности за по-голяма и адекватна на нуждите и на икономическите показатели инвестиционна подкрепа за късите вериги на доставки, което е предпоставка за увеличаване доходите на производителите и засилване на конкуренцията. Необходимо е да се осигури подкрепа за създаване и изграждане на публична пазарна инфраструктура за обслужване пазарната реализация в сектор „Плодове и зеленчуци“ и „Биологично производство“, за да се разшири достъпа на малките стопанства до пазара и да се увеличи дела на първичното производство от този сектор в добавената стойност.

Чрез популяризиране на късите вериги ще се създаде възможност за реализиране на цялата произведена продукция от фермерите и операторите от една страна, а от друга потребителите ще имат възможност да се запознаят с качествата и характеристиките на стоките, което ще подобри позицията на първичния производител. Възможно е да се повиши организираността на производителите на биологична продукция или да се обособят отделни места в рамките на борсите в големите градове. По този начин раздробеността и малките размери на стопанствата ще могат да бъдат преодоляни и да се създадат условия за развиване на дребен семеен селскостопански бизнес с нишови продукти.

2. Идентифициране на съответните базови елементи (напр. съответните GAEC или нормативно установени изисквания за управление (SMR), където е приложимо, и обяснение за това как ангажиментите надхвърлят задължителните изисквания:

/за интервенции в областта на околната среда и климата, артикулацията с изискванията за условност трябва да показват, че практиките се допълват и не се припокриват/

Неприложимо

3. Условия за допустимост:

Интервенцията цели създаването, организацията и укрепването на местните пазари и къси вериги за доставки чрез хоризонтално и вертикално сътрудничество между участниците в тях. Приоритет ще бъде осигурен за обединения, които предлагат на местния пазар или чрез къси вериги на доставки - продукти, които попадат в обхвата на сектори „Мляко и млечни продукти“, „Месо“, „Плодове и зеленчуци“ и „Биологично производство“, в т.ч. обединения на малки земеделски стопанства.

1. Допустими кандидати:

Допустимите кандидати са обединения, които се определят като къса верига на доставки или местен пазар. Обединенията са регистрирани по Търговския закон, Закона за кооперациите или са учредени за целите на проекта по реда на Закона за задълженията и договорите.

Участието в късата верига за доставки и в местния пазар трябва да е обосновано в плана за сътрудничество и да води до интегриране във веригата на стойността.

Допустимите обединения включват най-малко двама участници, които са регистрирани земеделски стопани.

Обединенията за местен пазар могат да включват само земеделски стопани и/или групи и организации на производители, които произвеждат продукцията, която се предлага на пазара, включително и ако извършват нейната преработка.

Обединенията за къси вериги на доставки могат да включват освен земеделски стопани, в т.ч. групи и организации на производители и МСП в областта на преработка на селскостопански продукти, както и търговци на дребно, регистрирани по Търговския закон.

2. Определения

Местни пазари са пазари в радиус от 75 км от стопанството на произход на продукта, в който радиус трябва да се осъществяват както преработката на продукта, така и продажбата му на крайния потребител.

Къси вериги на доставки са такива, в които участват ограничен брой икономически оператори, поели ангажимент да си сътрудничат и посветени на местното икономическо развитие и близките териториални и социални отношения между производители, преработвателни и потребители.

3. Подпомагани дейности

Подкрепата се предоставя за развитие на къси вериги на доставки или за развитие на местни пазари и включва текущи дейности във връзка със сътрудничеството, популяризиране на къси вериги на доставки и на местни пазари и дейности, свързани с изпълнението на проекта за сътрудничество. Подпомагат се само дейности, свързани с предлагане на продукти в обхвата на Приложение I към договора за Договора за функциониране на Европейския съюз (ДФЕС).

Финансирането на обединение за къса верига на доставки или обединение за местен пазар може да обхваща две фази: фаза на сформирание на обединението и фаза на функциониране на обединението. Подкрепата за първата фаза се ограничава до максимален период на продължителност от една година. Продължителността на втората фаза не може да бъде по-дълга от 5 години.

Към проекта за сътрудничество се представя бизнес план, който доказва икономическа обоснованост на подпомагането и предвижда постигане на конкретни икономически резултати, свързани с реализирани приходи от продажби, въз основа на реализирано количество продукция.

За да подлежат на подпомагане проектите следва да съдържат информация относно брой и вид на участниците в сътрудничество, описание на предвидените дейности, продукти, включени в предмета на сътрудничество, план за популяризиране, както и да включва договор за създаване на обединението.

Дейностите за популяризиране са задължителна част от проектите в рамките на интервенцията и имат за цел да повишат информираността за съществуването на късите вериги или местните пазари, като са необходими, за да ги направят жизнеспособни.

Подпомагането е в съответствие с условията на Закона за храните, в т. ч. подзаконовите нормативни актове за специфичните изисквания за директните доставки от производители на продукти от растителен и животински произход.

4. Допустимите разходи

Допустимите разходи в рамките на интервенцията включват:

- Разходи за проучвания за приложимост на проекта за сътрудничество за обединение за къса верига на доставки или обединение за местен пазар (допустими само за първа фаза на изпълнение);
- Разходи за стимулиране на интерес и разширяване на състава на обединение за къса верига на доставки или обединение за местен пазар (допустими само за първа фаза на изпълнение);
- Текущи разходи във връзка с дейността на обединението за къса верига на доставки или местен пазар (допустими само за втора фаза);
- Преки разходи за изпълнение на проекта съгласно представен бизнес план, в т.ч. инвестиционни разходи (допустими само за втора фаза);
- Разходите за популяризиране на проекта (допустими само за втора фаза).

4. Съвместимост на интервенцията със споразумението на СТО за селското стопанство:

/За всяка интервенция, която се основава на видовете интервенции, изброени в приложение II към регламента за Стратегическите планове по ОСП, следва да се опише как тя спазва съответните разпоредби на приложение 2 към Споразумението на СТО за селското стопанство (както е посочено в член 10 и в приложение II към същия регламент). За всяка интервенция, която не се основава на видовете интервенции, изброени в приложение II към настоящия регламент, как спазва съответните разпоредби на член 6.5 или приложение 2 към Споразумението на СТО за селското стопанство/

Параграф от приложение № 2 към Споразумението на СТО за селското стопанство ("Зелена кутия") - 2

5. Нива на подпомагане / премии / методи за изчисляване (включително диференциации за групи от територии, където е приложимо) и, когато е приложимо, кратко обяснение защо посочените са подходящи за постигане на целите, (също и по отношение на базовите изисквания):

/информацията следва да включва: формата и степента на подкрепа; методът за изчисляване на единичните суми на подпомагане и неговото сертифициране в съответствие с член 76; различните единни или средни единични суми на помощта в рамките на тази интервенция. /

Финансовата помощ се предоставя под формата на: възстановяване на действително направени и платени допустими разходи; прилагане на стандартна таблица на разходите за единица продукт и финансиране с единна ставка, определено чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи.

Максимален размер на допустимите разходи:

1. Максималният размер на допустимите разходи за първа фаза, за един проект, изпълняван от един бенефициент, възлиза на 29 337 лв. (15 000 евро), в т.ч. 9 779 лв. (5 000 евро) за разходи за проучвания за приложимост на проекта за сътрудничество за обединение за къса верига на доставки или обединение за местен пазар и до 19 558 лв. (10 000 евро) за разходи за стимулиране на интерес и разширяване на състава на обединение за къса верига на доставки или обединение за местен пазар.

2. Максималният размер на допустимите разходи за втора фаза за един проект, изпълняван от един бенефициент, за периода на прилагане на Стратегически план, възлиза на 1 466 850 лв. (750 000 евро), в това число:

- Текущи разходи за сътрудничество в рамките на обединението за къса верига на доставки или местен пазар, като част от допустимите разходи по проекта, които не могат да надхвърлят 59 874 лв. (30 000 евро) на година;
- Разходи за популяризиране на проекта на обединението за къса верига на доставки или местен пазар, като част от допустимите разходи по проекта, които не могат да надхвърлят 48 895 лв. (25 000 евро) за периода на прилагане.

Интензитет на помощта:

- до 100 % от размера на одобрените разходи за проучвания за приложимост на проекта и за стимулиране на интерес и разширяване на състава на обединението за къса верига на доставки или местни пазари;
- до 100 % от размера на одобрените разходи за текущи разходи за сътрудничеството в рамките на обединението за къса верига на доставки или местен пазар;
- до 75 % от размера на одобрените преки разходи за изпълнение на проекта и разходите за неговото популяризиране.

Потенциал за развитие на късите вериги в България

Както става ясно от всичко, изложено до тук, механизмът на къси вериги на доставка на храни се прилага от т.нар. производители с „малки стопанства“. Селскостопанският сектор в ЕС се характеризира с много голям брой малки стопанства (повече от 70% от стопанствата са по-малки от 5 ха). Тези ферми са разнородни по отношение на социално-икономическите характеристики на собствениците на земеделските стопанства, основните активи на фермите, наличието на неселскостопанските приходи, и следователно техните възможности да останат или да се превърнат в жизнеспособни и процъфтяващи.

Много от малките стопанства не могат да бъдат рентабилни и конкурентоспособни от икономическа гледна точка. Съгласно данните от преброяването на земеделските стопанства в България през 2020г. броят на земеделските стопанства, отговарящи на критериите за праг, посочени в Закона за преброяване на земеделските стопанства в Република България през 2020 г., е 132 400, което е с 64% по-малко спрямо броя им, отчетен по време на преброяването през 2010 г.

Интегрирането на тези стопанства в пазарната сфера е изключително трудно, поради липсата на адекватна държавна подкрепа и европейско финансиране на малките

фермери, както и маркетинг на тяхната продукция. Също така, не без значение е липсата на информираност на земеделските производители относно възможностите, с които разполагат, за да развият стопанството си и да приложат иновативни механизми за продажба на произведената продукция, като в същото време се спазват и всички нормативно заложен изисквания за хигиенни и санитарни изисквания.

Положителни практики:

Агроиновации: Интелигентни решения за къси вериги на доставка

Проектът има за цел да създаде 9 хъба за иновации и сътрудничество в различни страни партньори

Източник: Агри.бг

Smartchain е амбициозен, 3-годишен проект с 43 партньори от 11 европейски държави. В него участват и ключови заинтересовани страни от областта на късата верига за доставки на храни.

Агроиновации: Ново поколение водни системи

Той се реализира по програма „Хоризонт 2020“. Представяме ви го в брой 252 на рубриката „Агроиновации“, която Агри.БГ реализира със съдействието на Институт за агростратегии и иновации.

Основната цел на проекта е да се насърчи и ускори преминаването към съвместни къси вериги за доставка на храни и чрез конкретни действия и препоръки да се въведат нови стабилни бизнес модели и иновативни практически решения. Търси се повишаване на конкурентоспособността и устойчивостта на европейската агрохранителна система.

Използвайки методите за изследвания отдолу нагоре, ориентирани към търсенето, консорциумът Smartchain извършва многоперспективен анализ на 18 казуса от къси вериги за доставка на храни по отношение на технологични, регулаторни, социални, икономически и екологични фактори.

Оценяват се връзките между всички заинтересовани страни и се идентифицират ключови параметри, които влияят върху устойчивото производство на храни и развитието на селските райони в различните региони на Европа.

Проектът има за цел да създаде 9 национални общности от къси вериги за доставка на храни (хъбове за иновации и сътрудничество) в различни страни партньори – Франция, Германия, Гърция, Унгария, Италия, Холандия, Сърбия, Испания и Швейцария, както и виртуален иновационен център. Целта е фермерите и потребителите да се обединят в среда за повишаване на доверието, която им позволява да създават иновации, насочени към търсенето.

Комбинацията от научни и практически знания и използването на семинари позволява разработването на практически решения, както и различни форми на съвместни къси вериги за доставка на храни в градските и селските райони. Smartchain генерира конкретни действия за трансфер на знания чрез работни срещи и обучителни дейности за фермери и предприемачи.

Източници на информация:

https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2022/03/01/sp_za_rzsr_2023-2027.pdf

https://www.mzh.government.bg/media/filer_public/2021/05/05/census2020_publicationpreliminarydata.pdf

<https://ruralnet.bg/%D0%BC%D0%B7%D0%BC-%D0%B8%D0%B7%D0%BF%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8-%D0%BD%D0%B0-%D0%B5%D0%BA-%D0%BF%D1%80%D0%BE%D0%B5%D0%BA%D1%82%D0%B0-%D0%BD%D0%B0-%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D0%B8%D1%87/>

<https://agri.bg/news>

<https://www.iae-bg.com/%D0%BA%D1%8A%D1%81%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%B2%D0%B5%D1%80%D0%B8%D0%B3%D0%B8-%D0%B8-%D0%BC%D0%B5%D1%81%D1%82%D0%BD%D0%B8%D1%82%D0%B5-%D0%BF%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D1%80%D0%B8-%D1%80%D0%B5%D0%B3%D0%BB%D0%B0/>

<https://www.agroinnovations.bg/ksi-verigi-za-dostavka>

<https://www.agroinnovations.bg/sites/default/files/kusi-verigi.pdf>

Проект „Подкрепа на предприемачеството в областта на вътрешната преработка на качествени селскостопански продукти в областите Еврос, Хасково, Смолян и Кърджали“ (QUALFARM), е съфинансиран от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) и от национални фондове на страните, участващи в Програмата за трансгранично сътрудничество ИНТЕРРЕГ V-A Гърция-България 2014–2020.

Съдържанието на този материал е изцяло отговорност на Сдружение „Съюз за възстановяване и развитие“ и по никакъв начин не може да се счита, че отразява възгледите на Европейския съюз, участващите страни, Управляващия орган и Съвместния секретариат.